

Schriftelijke vragen Socialistische Partij

Gemeentelijke aandacht voor verdringing

In maart is het rapport "Gemeentelijke aandacht voor verdringing door bijstandsgerechtigden" door de Inspectie SZW verschenen. In dit rapport is een inventarisatie gemaakt van de grote variëteit aan re-integratie-instrumenten waarin werken wordt gecombineerd met behoud van uitkering.

Een van de dilemma's die geconstateerd wordt is die van de additionele versus de (reguliere) productieve arbeid. Hierover is al enige tijd maatschappelijke en politieke discussie. De vraag is wanneer er sprake is van verdringing van (reguliere) productieve arbeid. In de praktijk blijkt dat veel gemeenten de oplossing van de vraag over verdringing volledig aan de klantmanager overlaten.

Nu is de uitvoering van de Participatiewet een half jaar aan de gang en is het tijd om de balans op te maken, zowel van de situatie zoals die was voor de invoering als ook hoe het in 2015 verlopen is.

De SP heeft de volgende vragen aan het college van B&W:

1. Is het college op de hoogte van het rapport van de Inspectie SZW "Gemeentelijke aandacht voor verdringing door bijstandsgerechtigden" en hoe kijkt zij tegen de bevindingen en conclusies in dit rapport aan?
2. Wordt in Zoetermeer de toets of er sprake is van additionele of productieve arbeid, en of er sprake is van verdringing volledig aan de klantmanager overgelaten?
Zo ja, op basis van welke criteria toets en beoordeelt hij dit? Zo nee, wie toetsen en beoordelen dit nog meer en op basis van welke criteria?
3. Hoe wordt er vooraf en achteraf gecontroleerd op de juistheid van dit besluit?
4. Vind het college werk dat een half jaar eerder is wegbezuinigd maar in een re-integratietraject weer wordt uitgevoerd additionele of (reguliere) productieve arbeid?
5. Welke criteria worden er gehanteerd bij de beoordeling of de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord beïnvloed mogen worden? Wie beoordeelt dat en hoe wordt dit achteraf gecontroleerd en op basis waarvan?
6. Kan het college aangeven bij de hieronder genoemde vormen van werk of zij dit onder additionele of (reguliere) productieve arbeid verstaat?

Archiefwerk
Inpakwerk
Productiewerk
Beheer fietsenstalling
Onderhoud, klussen

7. Hoe worden de belangen van bijstandsgerechtigde, gemeente en potentiële werkgever afgewogen en waarop moet daarbij worden gelet?
8. Hoe wordt er na de beoordeling of er sprake is van additionele of (reguliere) productieve arbeid gecontroleerd of er sprake is van verdringing? Door wie gebeurt dit, wanneer gebeurt dit en op basis waarvan gebeurt dit?
9. Uit gesprekken die de Inspectie SZW met verschillende klantmanagers heeft gevoerd blijkt dat enige mate van verdringing in sommige gevallen wordt geaccepteerd. Is dit in Zoetermeer ook het geval? Zo ja, is dit niet strijdig met het beleid dat de inzet van een re-integratie-instrument niet tot verdringing van (reguliere) productieve arbeid mag leiden?
10. Een proefplaatsing wordt ingezet om bijstandsgerechtigden een tijd (drie tot zes maanden) op proef te laten werken met behoud van uitkering (dus zonder loon) om te kijken of de bijstandsgerechtigde aan de verwachting heeft voldaan. Is het college het met de SP eens dat dit re-integratie-instrument overbodig en onwenselijk is aangezien we in Nederland bij het aangaan van een arbeidscontract een proeftijd hebben om te kijken of de werknemer aan de verwachtingen voldoet?
11. Is het college het met de SP eens dat indien een bijstandsgerechtigde dan wel een werknemer ergens gaat werken er altijd wel een inwerkperiode, en dus een vorm van begeleiding, is?
12. Hoe lang duurt een participatieplaats in Zoetermeer gemiddeld en wat voor werkzaamheden worden er in een participatieplaats verricht? Strookt dit met het beleid dat hierbij sprake moet zijn van additionele arbeid?
13. Hoe lang duurt de tegenprestatie in Zoetermeer gemiddeld en wat voor maatschappelijk nuttige activiteiten worden er met een tegenprestatie verricht? Strookt dit met het beleid dat hierbij sprake moet zijn van maatschappelijk nuttige activiteiten ?
14. Wat verstaat het college onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt? Op basis van welke criteria wordt beoordeeld, en door wie wordt dat beoordeeld, of iemand een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft? Welk diagnose-instrument wordt hiervoor gebruikt?
15. Hoe verloopt het proces, op basis van welke criteria wordt dit door wie beoordeeld, om te bepalen welk re-integratie-instrument er voor een bijstandsgerechtigde wordt ingezet?
16. De Inspectie SZW hanteert, net als het ministerie van SZW, in haar rapport de volgende definitie voor verdringing (zie blz. 19). "*Van verdringing is sprake op het moment dat de concurrentie om een baan op een oneerlijke manier plaatsvindt en leidt tot baanverlies van de één ten gunste van de ander.*" Deelt het college deze definitie van verdringing door de Inspectie SZW? Hanteert zij dezelfde definitie als het gaat om verdringing?

17. In het rapport staat een casus genoemd dat een bijstandsgerechtigde twee jaar op een plaats zit die voor een half jaar was bedoeld. Er is dan geen sprake meer van additionele maar van (reguliere) productieve arbeid. De klantmanager beaamt dat dit een vorm van verdring was, zeker weten. Is het college van mening dat de additionaliteit van arbeid kan worden afgeleid aan de duur dat de arbeid verricht wordt? Is dezelfde vorm van arbeid gedurende een half jaar additionele arbeid maar gedurende twee jaar (reguliere) productieve arbeid?
18. Het risico bestaat dat als werkzaamheden in een re-integratietraject langer dan een half jaar duren de rechter oordeelt dat er sprake is van een dienstbetrekking en dat er minimaal het minimumuurloon moet worden betaald. Zijn er in Zoetermeer werkzaamheden in een re-integratietraject verricht die langer dan een half jaar duurde? Zo ja, hebben deze mensen een dienstbetrekking en minimumuurloon hiervoor ontvangen? Zo nee, is het college bereid om ervoor te zorgen dat dit alsnog gaat gebeuren?
19. In het rapport staat dat de aansturing en begeleiding van de bijstandsgerechtigde gebeurd door de werkgever. Er wordt een redelijke prestatie verricht, maar er is nog veel begeleiding nodig. Dit is het geval bij de proefplaatsing, de werkervaringsplek en bij de participatieplaats is er zelfs sprake van een hoog begeleidingsniveau. Dit is ook een voorwaarde om het re-integratie-instrument in te zetten. In het rapport staat echter ook dat het voor de werkgever van belang is dat hij niet teveel tijd en kosten kwijt is aan het begeleiden van de bijstandsgerechtigde. Hoe rijmt het college bovenstaande passages uit het rapport met elkaar? In welke mate is er daadwerkelijk sprake van begeleiding door de werkgever? Wie draagt de kosten voor de begeleiding van de bijstandsgerechtigde?
20. Soms wordt verdringing geaccepteerd op het moment dat er een leerdoel aan de verrichten werkzaamheden is verbonden. Is het college van mening dat er altijd sprake is van leerdoelen, ook in (regulier) productief werk? En dat dit zich uit in functionerings- en beoordelingsgesprekken en persoonlijke ontwikkelingsplannen? Zo ja, is het college bereid om ook verdringing tegen te gaan als er sprake is van een leerdoel? Zo nee, waarom niet?
21. Hoe gaat het college verdringing van bijstandsgerechtigden door WSW-ers en Wajong-ers in garantiebanen voorkomen?
22. Kan het college aangeven, voor zover zij dat nog niet in de beantwoording van technische vragen van 6 maart 2015 gedaan heeft, wat de verschillen zijn tussen, doel en voorwaarden van en doelgroepen van de onderstaande re-integratie-instrumenten zijn en welk re-integratie-instrument uit de Re-integratieverordening hiervoor wordt ingezet?

Gesubsidieerde arbeid
Zoetermeerbaan
Seniorenbaan
Werkgeverscheque
Detacheringsbaan
Arrangementen met werkgevers

Werken met behoud van uitkering
Werkervaringsplaats – Werktop plus
Sterrenteams
Zoetermeerbaan
Praktijkervaringsplek
Proefplaatsing
Participatieplaats
Leer-werktraject
Tegenprestatie
Vrijwilligerswerk

Projecten
Wijkstewards
Omgevingsvaklieden
Centurion
Project verloning Get Involved met Flexpay

23. Is het college bereid om beleidsregels aan de gemeenteraad voor te leggen om per re-integratie-instrument aan te geven aan welke voorwaarden dat re-integratie-instrument moet voldoen om ervoor te zorgen dat er sprake is van additionele activiteiten?
24. Is het college bereid om de criteria of er sprake is van additionele of (reguliere) productieve arbeid en of er sprake is van verdringing verder uit te breiden en aan te scherpen?
25. Is het college bereid om een verdringingstoets in te voeren waarbij een commissie van vertegenwoordigers van bijstandsgerechtigden, werknemers, gemeente en werkgevers toetsen of het in te zetten re-integratie-instrument en de te verrichten activiteiten vallen onder additionele of (reguliere) productieve arbeid, of er sprake is van voldoende leerdoelen en of er sprake is van voldoende begeleiding?
26. Is het college bereid om een zwarte lijst aan te leggen van werkgevers waarvan de ervaring is dat het hen vooral om gratis arbeidskrachten te doen is?

Namens de SP raadsfractie,

Lennart Feijen

